ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 коронї.

Ч. 35. Чернівцї, дня 27. серпня (9. вересня) 1904. Рік VII.

Ґей не дивуйте!

(Козацка пісня.)

Гей не дивуйтесь, добрії люди,
Що на Вкраїнї повстало
(Там за Дашевим під Сорокою
Множество Ляхів пропало) 2 рази

А Перебийніс просить не много
Сїмсот козаків з собою,
Рубає мечем голови з плечий,
А решту топить водою.

Дивують Ляшки, вражії синки
Що ті козаки вживають,
Вживають вони щуку-рибаку
Ще й соломаху з водою.

Ой чи бач, Ляше, як козак пляше
На сивім конї горою,
З мушкетом стане, аж серце вяне
А Лях од жаху вмирає.

Ой чи бач, Ляше, що наш Хмельницкий
На Жовтім Піску підбив ся,
Від нас козаків, від нас юнаків
Нї один Ляшок не скрив ся.

Ой чи бач, Ляше, що по Случ наше
По Костяную Могилу.
Як ми схотїли, забунтували
Тай ви втеряли Вкраїну.

Ой та зависли, Ляшки зависли
Як чорна хмара на Вислї
Не попустимо Ляхви із Польщі
Поки нашої жизности.

Гей же козаки, гей та у скоки
Заберімо ся у боки,
Загнали Ляшків геть аж за Вислу
Не вернуть ся і в три роки.

Гостина д-ра Кербера на Буковинї.

Тамтого тижня прибув до нашого краю президент мінїстрів др. Кербер, щоб поглянути, чи і о скілько наш край поступає наперед із давної біди. Правда др. Кербер пробув на Буковинї лише один день, то й не міг своїми очима всего добачити, але до него приходили многі депутациї, що говорили єму про потреби краю тай попередавали тоті домаганя списані в окремих письмах.

Президента мін. др. Кербера, який є властиво керманичем усїх справ у Австриї витано в нашім краю дуже гарно, а найгарнїйше показали ся в сїй справі „Сїчи“, що повитали єго в Лужанах. Та розкажемо про побут єго на Буковинї по черзї.

В Кіцмани.

До Кіцманя прибув др. Кербер із Залїщик по 7. год. рано. Тут виїхав проти него президент краю кн. Гогенльоге і всї рускі посли і частина „Сїчий“. По привитаню приїзжого президентом краю виступив начальник громади, Дмитро Бажан, подаючи д-ру Керберови хлїб-сіль і говорив так: „Ваша Ексц.! Високоповажаний президенте мінїстрів! В імени міста Кіцманя позволю собі Вашу Ексц. повитати із найбільшою пошаною і найгорячійше подякувати за те, що нам першим на буков. земли припала можність повитати Вас,

Вп. пане мінїстер! Прийміть Вп. пане мінїстер запевнене йдуче із глубини серця, що В. Ексц. через великодушне рішене основаня нового культурного огнища для нашого, досї так занедбуваного народа, записали ся на віки в серцях сего міста й повіту, та що ми всї без ріжниці віроісповіданя і народности нічого иньшого горячійше не бажаємо як того, щоб В. Ексц. було можна ще много, много лїт трудити ся спасенно із незменьшеною силою на чолї правительства нашої горячо улюбленої держави на добро і щасте всїх єї горожан. Дякуючи ще раз найгорячійше В. Е. за ласкаву гостину позволю собі старим звичаєм нашого народу піднести отсї наглядні докази нашої преданности із сердечним бажанєм: Єго Ексц. пан президент мін. др. Кербер най жиє!"

По представленю урядників судових і полїтичних і послів виголосив пос. Н. Василько отсю знамениту промову: Ваша Ексц.! Впов. п. мінїстре-презид.! На берегах Сяну вступила В. Ексц. на історичну землю руского народу, на ту землю, яку нинї границя країв подїлила між провінцию Галичину і частину Буковини. Ся границя країв дїлить на жаль також і почуваня, з якими відносить ся тепер руский нарід супроти високого ц. к. правительства. Помимо того буковиньскі Русини, мимо жалю, який вони притім відчувають і мимо співчутя, з яким відносить ся до своїх одноплеменних братів із найбільшою радостию використовують сю хвилю, щоб на буковиньскій землици повитати Вашу Ексц. із найглубшою пошаною як шефа правительства, як приятеля й щиробажаючого добродїя сеї країни. І се як раз задача, яку маємо сповнити ми, рускі посли у рускім повітї, до якого Ваша Ексц. як перший президент мінїстрів загостила. Передовсїм маємо Вашій Ексц. нашу найглубшу подяку зложити за те, що ми получили тут, в містї Кіцмани руску середну школу, якої Русини вже від 30 лїт собі горячо бажали. Сего не можемо ми заперечити, що є ще просьби й жалоби не лиш нашого народу але й цїлого краю, які — мабуть не уйдуть бистрого зору Вашої Ексц. підчас подорожи по сїй провінциї. Ми маємо почуване, що до нас прибув, щиро-прихильний добродїй, добре бажаючий приятель сего краю, тож із щирого серця витаємо Вашу Ексц. а до сего повитаня додаємо ще й отверте бажане, щоб як найдовшій дїяльности Вашої Ексц. яко керманича державних справ сеї монархії повело ся довести до того, щоб руский нарід у цїлій державі, так як колись козаки боронили оружем своєї землї супроти Татарів, був сторожию й обороною Австриї на сходї і оставав тривало в любови й пошанї до династиї, а вдячности до управи Вашої Ексц. і того можна надїятись для цїлого народа. У сїй надії і з просьбою приняти ласкаво наш поклін кличемо: Ваша Ексц. най жиє! Славно! — Єго Ексцеленция президент мінїстрів др. Кербер подякував за привіт найсердечнїйше. Він уважав своїм обовязком, будучи в Ґаличинї, прибути й на Буковину хочби на короткий час, щоби переконати ся про єї поступаючий розвиток, яку він вже знає із давнїйших часів, і якої відносини зро

Всеволод Ґаршін.

ЧОТИРИ ДНИ.

(Переклад із росийского).

Пригадую собі, як ми бігли через лїс, як свистїли кулї, як відстрілені галузи падали на землю, як ми продирали ся крізь корчі тернини...

Вистріли ставали все частїйші. На краю лїса показало ся щось червоне, що виринало денеде із поміж дерев. Сидоров, малий вояк з першої компанії („як він дістав ся до нашого ряду?" прийшло менї на думку), осунув ся нагло на землю і глянув на мене великими, налякаными очима. З єго рота текла кров...

Так, пригадую собі то добре. Пригадую собі також, як майже на краю лїса я узрів — єго. Був се великий, кремезний Турок, але я біг напротив него, хоч сам був слабий та худий. Щось гукнуло, що видавало ся менї незвичайно великим, перелетїло попри мене і почало шуміти в моїх ухах.

„Він вистрілив на мене", майнуло менї крізь думку. Але він опер ся із страшним криком плечима о густий корч тернини. Міг сховати ся поза корчем, але з жаху не думав нї про що і залїз між колюче галузє. Одним ударом я вибив єму карабін з руки, другим штовхнув кудись своїм баґнетом... Роздало ся щось немов рев або зойк. Відтак я побіг дальше. Наші кричали „гурра!" падали, падали,

били на него вже тодї добре вражінє. „Не забувайте — кінчив він свою промову — що цїлість може лиш тодї повести ся, коли одиницї взаїмно розуміють себе, та що лише згода може принести для краю ті успіхи, яких ви, панове собі бажаєте. Продовжайте дальше свою невсипучу працю для добра краю і держави. Такій праци удїлить правительство все своеї помочи“.

По коротких розмовах із визначнїйшими личностями а між иньшим із дир. нової ґімназиї С. Шпойнаровским приняв през. мін. депутацию із Заставної, ведену пос. Калитовским, що просила о основанє в Заставній староства. Се обіцяв президент по можности сповнити.

Після того відїхав др. Кербер до Лужан.

В Лужанах.

Тут вже із ранного ранку гуртували ся сїчові табори так, що до приїзду през. мінїстра непроглядно залягли они із своїми прапорами желїзничу плятформу. Іменно прибули сюди „Сїчи“ із Лужан, Дубівця, Вашківцїв, Чорторнї, Ревної, Шипинець, Іспаса і Бергомету н./С., Берегоміти і Ст. Мамаївцїв. Тут уставили ся також і шкільні лужаньскі дїти із своїм прапором і учительством. Як над'їхав потяг, усї сурмачі затрубіли грімкого ґенерального марша а там затрясли воздухом оклики: „Слава“. По привітї нач. гром. Орелецкого і жид. віроісп. гром. приступила до д-ра Кербера сїчова депутация із усїх кошових під проводом пос. Пігуляка, який промовив ось так:

Ексцеленциє! В імени руских охотничих товариств пожарничих, що в народних устах зовуть ся „Сїчами“, витаю Вашу Ексцеленцию як найсердечнїйше на буковиньскій земли. А сей сердечний привіт пливе із душі буковиньских Русинів тим щирійше, що ті проняті високою християньскою любовію ближного, гуманїтарно-культурні і серед широких мас народних так дуже популярні товариства саме під режімом Вашої Ексцеленциї можуть у сїм краю без нїяких перепон розвивати ся тепер, коли подібні товариства у сусїднім нам краю, що нам завдає найглибшого болю, наші споріднені нам кровію сусїди під усякими покривками переслїдують і гноблять.

Товариства якого небудь народу рівнозначні із нервовими вузлами, вони є інтелектуальними проявами житя народного орґанїзму, пособляти їх розвиткови значить творити для народу культурні умовини житя, їх давити значить спихати народне житє на уровень звичайного веґетованя. Такими саме товариствами є „Сїчи“, що вчуть не лиш борби з огнем але й сповнюють велику культурну місию, виховуючи молодїж, що покінчила нар. школи, отже нарід на карних горожан сьвідомих орґанїзациї і ладу.

Колиж Ваша Ексцеленция дає буковиньским Русинам можність безперепонного розвитку на сьвітских областях, що

стріляли. Пригадую собі, як я, виступаючи вже з лїса, на прогалинї вистрілив кілька разів. Оклики „гурра“ роздались нараз сильнїйше і ми всї разом бігли наперед. То значить, не ми, але наші, бо я лишив ся на місци.

Се мене здивувало. Та ще більше здивувало мене, що всьо нараз щезло; всї крики і вистріли замовкли. Я не чув нїчого і бачив лише щось синє; імовірно небо. Відтак і оно щезло. — — — — — — — — — — — — — —

Ще нїколи не находив ся я в такім дивнім положеню. Лежу, о скілько менї, здаєть ся, на череві і бачу перед собою лиш малий шмат землї. Кілька стебелин трави, мурашка, що лїзе на одній з них головою на дїл, кілька кусників торічної трави — ось цїлий мій сьвіт. А сьвіт сей оглядаю одним лише оком, бо друге закрите чимсь твердим, імовірно галузею, на котрій опираєть ся моя голова. Менї страшенно не вигідно, я рад обернути ся і зовсїм не розумію, чому не годен сего вчинити.

Так минає час. Чую чиркіт пільних цьвіркунів, бренкіт пчіл. Впрочім нїчо. Вкінци добуваю всїх сил, увільняю праву руку і спершись раменами на землю, хочу станути на колїна.

Щось остре пронизує мене блискавкою від колїн до грудий та голови, і я паду знов на землю. І знов темрява, знов нїчо. —

документують стоячі ось тут „Січи“ і иньші наглядні докази прихильности Вашої Ексцеленциї із послїдних часів, проте сотворила собі Ваша Ексцеленция в серци і історпї буковиньских Русинів, які довго терпіли горе, неминаемий памятник вдячности.

Тож витаю Вашу Ексцеленцию на буковиньскій земли як найсердечнїйше ще раз і кличу Вам у привіт трикратним одушевленим: „Слава“.

Отсе „Слава“ повторили грімко численні січові сотнї, а відтак промовив др. Кербер, висказуючи свою радість із сего привіту. Він признав дїйсно велике значіне таким товариствам в житю народа, коли вони строго держуть ся постанов своїх установ, тож заслугують вони на підпору, бо їх розвиток причинює ся до розвитку народу і краю. Розвиток же Буковини лежить єму все на серци, тож дякує за витане ще раз. Після того обійшов двічи довжезний фронт Січових товариств розпитуючись пос. Пігуляка про осїдок поодиноких кошів. Під той час коші один за другим сьпівали Січову пісню: „Гей там на горі“. Кілька лишних хвилин проминуло стрілою на розмовах і незабаром надїхав потяг із Залуча, до якого всїв премер. Тут заграла січова музика ще раз свого марша, ще раз загомонїли оклики „Слава“ ухилились прапори і др. Кербер відїхав до Чернівців.

В Чернівцях.

В Чернівцях на двірци ожидали др. Кербера численні достойники. По привітї переїхав він в товаристві кн. Гогенльоге до краевого правительства.

В краевім правительстві представили ся єму полїтичні урядники, яким др. Кербер поручував, аби були учинні для людий. Тут також приймав він богато депутаций а між ними депутацию руских товариств із Чернївцїв, іменем якої промовив сов. дир. шпиталю др. В. Филипович сими словами:

Ексцеленцие! Зібрані ось тут заступники руских товариств, що змагають до культурно-національних цїлий, витають Вашу Екс. як найгорячїйше на своїй рідній земли. Із великою втїхою і вдоволенем можемо ми сказати, що наші культурні змаганя в послїднім часї не лиш не зазнавали перепон але навіть були підпирані, як із боку центрального, так із боку льокального правительства а передовсїм із боку Єго Сьвітл. пана президента краю, якого ми вельми поважаемо, як знаменитого, модерного, пронятого найлїпшими інтенциями мужа. Ми в повні сьвідомі того, що се завдячуемо передусїм високим, вільнодумним, сьвітовим поглядам

Буджу ся. Чому я бачу зьвізди, що на темно-голубім болгарскім небі сьвітять так ярко? Чи я не в шатрі? Пощо я з него вилїз? Повертаюсь на бік і чую страшний біль в ногах.

Так, мене зранили на війнї... Небезпечно, чи нї? Доторкуюсь ніг там, де мене болять. Права, ба й лїва вкрита застиглою кровію. Коли доторкуюсь руками, болять ще більше. Біль подібний до болю зубів: тревае без перерви, рве душу. В ухах шумить, голова тяжка.

Отже я раненпй в обі ноги... Що се значить? Чомуж мене не забрали? Не вже побили нас Турки? Починаю нагадувати собі то, що коло мене дїяло ся, спершу неясно, відтак докладнїйше, і приходжу до висновку, що нас зовсїм не побідили. Бо я упав (сего впрочім не можу собі пригадати; але тямлю, як ми всї бігли наперед, однак я не міг бічи, тілько перед моїми очима лишило ся щось нїби сине) — а іменно серед прогалини на горбку. На той горбок мав дістати ся наш малий командант з баталїоном.

— Хлопцї, мусимо там бути! — крикнув. І ми там були; отже нас не побили... Але чому мене наші не забрали? Тут, на прогалинї, вільне місце, все видко...

Я лежу тут певно не сам один. Стріляли так часто. Мушу обернути голову і поглянути.

Тепер вже лекше менї се удаеть ся, бо тодї ще, коли я прочуняв і побачив стебло, а на нїм мурашку, що злазила головою на діл, тодї пробуючи усїсти, упав

Вашої Ексцеленциї, позволимо собі проте в імени цілого руского народу зложити тут за се Вашій Ексц. найглубшу подяку а рівночасно висловити свою надїю, що наступить зміна і на церковнім поли, на якім від більше, чим 24 лїт годї сконстатувати яке небудь полїпшеня хочби тому, що ми будучи чисельною більшостию отремимо лише до — рівноуправненя, на жаль і досї безуспішно“. — На се відповів др. Кербер меньше більше так: „дякую сердечно руским товариствам за привіт. Тїшить мене дуже, що руский нарід, як самі Ви признаете, під зглядом культурним поступає наперед. Підпирати єго у сих змаганях буду старати ся і на будуче. Певне, треба се признати, що не все ще зістало осягнене, але я надїю ся, що й се дасть ся полагодити.“

Із краєвого правительства поїхав др. Кербер до суду, де поручував судиям, аби судили після справедливости, бо перед правом повинен бути рівний богач і бідак. По тім відбув ся у кр. презид. обід. По обідї звидїв др. Кербер краєвий шпиталь, акцийний бровар і млин, і брав удїл в отвореню жидівского сиротиньского приюту. Вечером відбула ся в честь др. Кербера величаве вечера у Владики. В недїлю презид. мін. відїхав др. Кербер із Буковини.

Відїзд.

Рано о год. 8·2 відїхав др. Кербер із Черновець до Станиславова. По дорозї на дворець вступив на коротку молитву до рим. кат. парохіяльного костела відтак на двірци розмовляв із многими достойниками, що численно зібрали ся на єго пращане, поки поїзд ведений др. Гнїдим не відїхав до Неполоківцїв, де в прибраній ждальни чекали вже громадска старшина, старшина райфайз. каси, жид. віроісп. гром. і шкільна молодїж, всї рускі посли, нач. Вижницї Любіш, вижницке учительство під проводом інспектора Никоровича, архипресв. черпов. дек. Осташек і двірники гуцульских громад із пов. вижницкого і вашківского. Порядок удержувала неполоківска „Січ“. О год. 8·28 наспів поспішний потяг і др. Кербер враз із кн. Гогенльоге і сов. двору Бляйлебеном і опустив свій ваґон сальоновий, а Ник. Василько промовив до него на розхідне отсими словами:

Ваша Ексцеленциє! Високоповажаний Пане Президенте! Як посол до Ради державної із сего повіту стаю я отсе на чолї усїх руских послів та присутних тут делеґатів повітів вижницкого, вашківского і кіцманьского, щоб Вашій Екксцеленциї при від'їздї із Буковиньскої землї кликнути із щирого серця: „Бувайте здорові“. Із вдоволенєм констатую, що щирі, повні довіря вчерашні привіти, якими витали м и Вашу Ексц. в часї поступленя ногою на землю сеї провінциї, зустрінули Вас також у дальшій Вашій подорожи в краю, го-

---

я не в давнім положеню, але обернув ся на плечі. Тому то й бачив я ті зьвізди.

Підводжу ся і пробую сїдати. Се приходить тяжко, коли обі ноги розбиті. Кілька рази вже трачу надїю, але вкінци таки сїдаю, а очи заходять слезами від болю.

Надомною — шмат темно-голубого неба, на котрім сьвітить одна велика і кілька малих зьвізд, довкола мене, — щось темне, високе. Се корчі. Я лежу в корчах. Мене не знайшли...

Чую, як на моїй голові їжить ся волосє.

Ну, але як я дістав ся між корчі, коли мене пострілили на прогалинї? Мабуть я ранений, не тямлючись з болю, сам заволїк ся сюди. Дивно лише, що я тепер не можу ворухнути ся а тодї здобув ся на се, що залїз аж між ті корчі. Або може тодї я мав лише одну рану, а друга куля простягнула мене аж тут...

Докола мене мигають блїдорожеві пятна. Велика зьвізда зблїдла, малі щезли. Се місяць сходить. Як гарно десь тепер дома!...

Якийсь невиразний, дивний гомін доходить до мене... Немов хтось стогне. Так, се людскі стони! Отже лежить коло мене хтось так само забутий, з потороцценими ногами або з кулею в тїлї? Нї стони такі близькі, а коло мене не лежить чейже нїхто...

Боже, таж то — я сам! Легкий болїсний стогін, не вже справдї болить мене так дуже? Мабуть. Я лиш не розумію сего болю, бо в моїй голові мрака, олово.

ловно-ж у столиці нашій при співучасти усїх народів і віроісповідань, що замешкують сю країну.

Ваша Ексцеленция безпечно могла пересьвідчити ся, що правительство жде на се, щоби державна управа довела до краю богато ріжних оправданих домагань, які без державної підпомоги нїколи не моглиб сповнити ся мимо того, що у сїй провінциї всї нациї згодили ся на одну проґраму, яка має на метї піднесене материяльного і культурного добробиту краю і усунене по можливости національних борб і суперечок. Око Вашої Ексцеленциї як мужа стану побачило, що *руский нарід уміє показати ся дуже вдячним, коли із ним справедливо обходять ся і поступають із ним після букв закона.* Ваша Ексцеленция зволять отсї спостереженя утвердити собі в памяти, пращані нашими найщирійшими бажанями для Вашої тяжкої політично-державної роботи. Єго Ексцеленциї нашому президентови мінїстрів: Многая лїта! Славно!

Президент мінїстрів відповів на се: „Дякую вам мої панове! За короткий час, який я між Вами пробуваю, зміг я зробити миле спостережене, що край поступає шляхом розвитку вперед, та що всї покликані чинники причинюють ся до піднесеня краю. Я ґратулюю всїм тим панам, що до сего причинили ся; поступайте сим шляхом дальше". — Стискаючи руку пос. Н. Василькови замітив: „Мушу коротко висловлювати ся, бо втече менї потяг!" Ще представлено др. Керберови нач. гром. Давбера, після чого визначний гість, попращавши ся сердечно із кн. Гогенльоге, в тов. сов. Бляйлебена всїв до потягу. Сїчовий сурмач затрубів, сино-жовтий прапор похилив ся і відїхав перший президент мінїстрів, що завитав на Буковину.

Кн. Гогенльоге розмавляв ще із послами, познакомив ся із неполоківским двірником, поговорив ще приязно із гуцульскими громадскими старшинами і в тов. др. Гнїдого відїхав дрезиною до Чернівців.

Посилайте дїти до рільничих шкіл!

Кождий господар, що дивить ся розважно на сьвіт знає, що якби не наступила яка полекша, яке поліпшене для рільників, то не буде на чім господарувати. Ось тому то вже богато розумних господарів місто держати своїм синів коло хати і дробити між них і так невеличкі господарства посилають їх до ґімназий семенарий або дають на науку торговлї або промислу. Се дуже розумні вчинки, і їх треба лише похвалити. А ми при сїм скажемо ще ось що: До поправи рільництва треба ще й розумнїйшого господарованя, треба навчити ся добувати із того самого

От лїпше положити ся і заснути, так спати, спати... Та чи пробуджу ся коли? Все одно.

В хвили, коли я пробую назад положити ся, широка блїда смуга місячного сяєва паде на місце, де я лежу, і я бачу. яких пять кроків від мене, щось темне, велике. Денеде видко на нїм відблиск сьвітла. То ґузики або оруже. Певно якийсь ранений або труп.

Все одно, я кладу ся... Нї, се не може бути! Наші не відійшли. Они тут: они прогнали Турків і лишили ся на тім становищи. Та чомуж не чути нї голосів, нї тріскоту огнїв при шатрах? Але я не чую нїчого з обезсиленя. Они певно тут.

— Ратуйте! Ратуйте!

Дикий, божевільний, хрипкий зойк вириваєть ся з моєї груди і не дістає нїякої відповіди. Зойк розійшов ся в нічнім воздусї. Впрочім всюди тишина. Лише пільні цьвіркуни чиркають як перед тим без впину. Місяць споглядає своїм круглим обличем милосерно на мене.

Як би він був раненим, певно відозвав би ся на такий крик. То труп... Один з наших чи Турок? Ах, Боже, чиж то не все одно!

І сон примикає мої розогнені очи —
— — — — — — — — — —

Лежу з закритими очима, хотяй вже давно не сплю. Не маю охоти отвирати очий, бо чую крізь заплющені повіки сонїшне сьвітло: коли отворю, будуть болїти... А потім, оно лїпше не рухати ся...

кусня землї що й досї — більші доходи. А сего вчить рільнича школа. Таку руску школу рільничу маємо в Кіцмани і ось тут подаємо єї оголошене, що прийме 9 пильних хлопцїв даром до своєї бурси, аби вчили ся рільництва. Користайте люди із сего оголошеня, а з'уміють Ваші дїти красше обрабляти батьківску землю, або й знайдуть собі із тою наукою де інде добрий хлїб. Ось той конкурс:

Розписане конкурсу на девять вільних місць при господарскій школї з рускою викладовою мовою в Кіцмани.

Ч. 6272. В інтернатї господарскої школи в Кіцмани з рускою викладовою мовою, в котрім питомцям з матерною нїмецкою мовою мусить ся наука викладати в нїмецкій мові (§ 4 статута) і котра школа має цїль, молодих людий, особливо з стану селяньского, що укінчили з добрим успіхом, народну школу, опираючи ся на набутих в народній школї відомостях, познакомити з найважнїйшими науками господарскими, особливо через відповідно заряджені вправи в господарских роботах, придбати їм всяку вправність і зручність і доповнити загальне образоване питомцїв так, щоби они були в станї вести господарство на селяньскій посїлости після раціональних засад (§ 1 статута), є до розданя девять вільних місць на час наукового курсу т. є на два роки, почавши від 1. жовтня 1904.

Питомцї, що мають вільні місця господарскої школи, отримують в інтернатї сеї школи безплатно науку, помешкане, цїле харчоване, осьвітлене, пране шматя і наконець в разї легкого захорованя потрібну лїкарску поміч (§ 6 а) статута).

Для принятя до господарскої школи, взглядно для одержаня вільного місця в інтернатї, має питомець після § 5 статута виказати слїдуюче:

1. що укінчив 14 до 16 рік житя;

2. приналежність свою до Буковини посредством предложеня сьвідоцтва приналежности до краю;

3. заявлене родичів або опікунів, що їх волею, єсть, щоби убігатель був до школи принятий і що їх син або вихованець буде в закладї точно сповняги істнуючі дисциплїнарні приписи;

4. сьвідоцтво увільненя з народної школи яко доказ, що убігатель о принятє відповів народно-шкільному обовязкови з добрим успіхом і що посїдає образоване, якого вимагає ся для вступленя до закладу;

5. виказ про маєткові відносини убігателя і єго родичів, виставлений начальником громадским, при чім сей виказ за сьвідоцтво убожества уважати ся не має;

6. сьвідоцтво здоровя, виставлене через лїкаря громадского а потверджене через ц. к.

Вчера (здаєть ся, що вчера?) мене ранено. Минув день, скінчилась ніч, а мине їх ще чимало, і я умру. Все одно. Лїпше не рухати ся. Нехай тїло лежить неподвижно...

Якби то було добре спинити також працю мозку! Але єї не спинить нїчо. Думки, спомини тиснуть ся до голови. Впрочім всьо довго вже не потягне, вскорі буде конець. Лише в часописях полишить ся кілька стрічок, що наші страти незначні: тілько а тілько ранених; убитий Іванов. Де там, навіть назвища не згадають. Скажуть зовсїм просто: убитий один! Звичайний рядовий, як той пес...

Цїлий образ виринає ярко в моїх споминах. Було се давно; впрочім все, цїле моє житє, коли я не лежав ще тут з поторощеними ногами, таке давне... Я йшов улицею; юрба людий заступали менї дорогу. Юрба стояла і глядїла на щось біле, криваве, що жалісно стогнало. То був малий, гарний песик; трамваєвий віз єго переїхав. Песик конав, як я тепер. Якийсь каменичний сторож розігнав юрбу, взяв зьвіря за карк і поніс. Люди розійшли ся.

Чи хто мене возьме? Нї, остань і конай! А яке гарне житє... Але того дня (коли стало ся нещастє з песиком) я був щасливий. Тодї я ходив немов на крилах, і до сего була причина...

(Дальше буде.)

лїкаря повітового, що убігатель о приняте цілком здоровий і що має достаточне для его віку тїлесне розвите, щоби всї потрібні роботи міг сповняти.

Потрібне пмате і одежу мусять питомцї в приписанім числї до закладу з собою принести.

При наданю сих вільних місць будуть особливо увзглядняти ся селяньскі сини.

Видїл краєвий задержує собі право, надавати також і половичні вільні місця в той спосіб, що питомцї замість приписаної в статутї річної суми 240 корон, лиш 120 корон в ратах з гори платити будуть.

Просьби о подане вільних місць при господарскій школї в Кіцмани має подавати ся до Видїлу краєвого і найдальше до 15. вересня 1904 в дирекциї господарскої школи в Кіцмани треба їх особисто предложити. Від Видїлу краєвого Воєводства Буковини.

Із січового руху.

Із Кисилева.

Дня 2. с. м. 1904 у пятницю вечером о 7 годинї вибух у нашім селї огонь не знати з якої причини. Він розложив ся разом у цїлій хатї із середини, так що не мож було уже обратувати тої хати, та проти неї може в віддаленю 10 кроків був великий оборіг з хлїбом, так що поломінь мало що не досягала до него. Наші „Січовики“ як то уздріли то повилазили на той будинок і так з тяжкою працею ратували, що їх пекло в голови. Они закривали ся бурянами і води на них лляли. Они однако робили що могли; хто що мав у руках, той бив великі іскри і дусив їх. Се було так небезпечно, що старі люди кричали на Січовиків, аби они утїкали з гори, бо в багато місцях ловив ся огонь, а они не слухали їх, але хоч з великим страхом оборіг обратували. І менї мило було видїти їх тяжку працю, що такі молоді хлопцї Січовики так прудко здушили огонь. І всї люди дивували ся і ті, що не розуміли, що то є „Січ“. Всї дивували ся, як то они слухали старшини, кошового і осавула, як то кошовий, хоч такий молодий парубок так штучно провадив приказ усїм „Січовикам“ і навіть сам вийшов на той будинок і ратував і давав провід усїм своїм товаришам, що одні воду носили а другі огонь душили і т. д.

А наші вороги і кацапи, що хотїли „Січ“ розігнати, що нападали на „Січовиків із ручницею(!) з рискалями, із буками, що грозили побитем кождому Січовикови, якого здибають, як мають хоть трохи лиця, повинні тепер запалати румянцем встиду за свою роботу. А було у нас і таке, що один „моцар“ надибав „Січовика“ у вечір, як він стояв на своїх воротах із одним борівским Ґ. Ґордием, що носить листи із почти, то він як відвернув рискаль, мало почтара не забив, якби ся був не обізвав, а Січовика І. Андрійця хотїв брати до арешту, а він із страху мусїв казати, що він не писаний до „Січи“. Оттак темні духи раді-би задавити „Січи“, а відтак ще й клевечуть сї товариства, але най не забувають, хоть над нами є ще суд, який замикає винного без розбору. Прошу Вас братя Русини не дивіть ся на тих темних неучених людий, а закладайте „Січи“ у кождім селї.

Очевидець.

*

Новий кіш Січовий засновує ся у громадї Рускій Молдавици. Перші загальні збори відбудуть ся в недїлю дня 11. вересня 1904 в домі Івана Годипюка під ч. к. 192. о 2 годинї по полудни з слїдуючим порядком дневним: 1. Вибір кошового батька. 2. вибір старшини, 3. поясненє статутів. 4. деклямациї. 5. Вільні внесеня.

Спірідон Луцик.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Руско̆ї Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.